

EDUSKUNTA
Ympäristövaliokunta

**HE 30/2026 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI METSÄLAIN,
LUONNONSUOJELULAIN JA SUOMEN METSÄKESKUKSEN METSÄTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ
ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Yleistä

MTK pitää esitettyjä lakimuutoksia tarpeellisina EU:n tuomioistuimen lintudirektiivin tulkintaan liittyvän ratkaisun johdosta. Metsätalouden toimintaympäristön tulee olla selkeä ja ennakoitava, ja lainsäädännön tulee olla tarkkarajaista, jotta maanomistajan ja metsäalan toimijoiden oikeusturva toteutuu asianmukaisesti. MTK pitää myös tarpeellisena, että luonnonsuojelulaissa on selkeä ja yksiselitteinen viittaus esitettyyn metsälain 10 c §:ään, jotta sääntelyn ja sen valvonnan kokonaisuus säilyy johdonmukaisena ja ymmärrettävänä.

MTK pitää tarkoituksenmukaisena, että metsän hakkuisiin ja muihin metsätalouden toimenpiteisiin liittyvistä velvoitteista säädetään nimenomaan metsälaissa. Metsälaki muodostaa selkeän viitekehyksen metsissä toimimiselle. Ratkaisu mahdollistaa myös uusien velvoitteiden valvonnan kustannustehokkaasti muun metsälain valvonnan yhteydessä.

Metsälaki 10 c §

10 c §:ään esitetyt velvoitteet ovat perusteltuja lintujen suojelun ja lintukantojen tyydyttävän tason saavuttamisen näkökulmasta. Niiden tuomia rajoitteita voidaan pitää kohtuullisina.

Metsän hakkaajalle asetetaan velvoite arvioida alueen linnustoa sekä tehdä arvioinnin perusteella asianmukaiset ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Lain perusteluissa todetaan, että arvioinnin ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteuttamisen tueksi on tarkoitus myöhemmin julkaista käytännön ohjeistus toimijoille.

MTK pitää välttämättömänä, että ko. ohjeistus julkaistaan mahdollisimman pian, jotta uusien velvoitteiden toteuttamisesta ja vaadittujen toimenpiteiden laajuudesta olisi kaikilla toimijoilla ja myös viranomaisilla yhteneväinen ja selkeä käsitys.

Pesintäaikaisten hakkuurajoitusten piiriin tuodut alueet ja rajoitusten ajankohta ovat perusteltuja. MTK pitää tärkeänä, että ko. alueiden läpi saa kuljettaa korjattua puuta aiemmin käytössä ollutta ajouraa pitkin. Kuitenkin muiden kuin rajoituskohteiden hakkuita ja muita metsätalouden toimenpiteitä voidaan tehdä lintujen pesintäaikaan mm. saarissa tai alueilla, jotka sijaitseva rehevien kohteiden tai jokien tai purojen takana, jolloin ainoa mahdollisuus kulkea ko. kohteille on joko rantavyöhykkeen tai rajoituskohteen kautta. Mikäli rajoituskohteella ei ole tarkoituksenmukaista aiempaa ajouraa, rajoittaa pykälän 2 momentti laajasti myös muilla kuin rajoituskohteilla toimimista.

MTK katsoo, että pykälän 2 momenttia tulee täydentää. Mikäli käytettävissä ei ole tarkoituksenmukaista jo aiemmin käytössä ollutta ajouraa, pesintäaikaisia hakkuita koskevien rajoitusten piirissä olevan

alueen läpi tulisi voida tehdä myös uusi ajoura edellyttäen, että vältetään sellaisten pesien, joissa pesintä on käynnissä, vahingoittaminen.

Lakimuutos selkeyttää myös toimimista harvalukuisten petolintujen pesien läheisyydessä. Pykälän 7 momentissa säädetään asetuksenantovaltuudesta koskien harvalukuisia petolintulajeja, etäisyyksiä toimimiselle petolintujen pesien läheisyydessä sekä pesän läheisyydessä toimimisen kiellon ajankohtaa eri petolintujen osalta.

MTK pitää välttämättömänä, että ko. asetus annetaan samaan aikaan kuin lakimuutos tulee voimaan. Tällä hetkellä maanomistajien ja toimijoiden saama ohjeistus on ollut vaihtelevaa ja epäselvää, joten ohjeistus lisää velvoitteiden selkeyttä ja oikeusvarmuutta.

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Metsälakiin (10 d §) ja luonnonsuojelulakiin (120 §) esitetään, että maanomistajalla, hakkuuoikeuden haltijalla sekä toimenpiteen suunnittelijalla ja toteuttajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä metsäkeskuksen tietojärjestelmästä ja luonnonsuojelun tietojärjestelmästä uhanalaisia lintulajeja koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä uusien velvoitteiden hoitamiseen. MTK pitää esitystä välttämättömänä. MTK on jo aiemmin korostanut, että maanomistajalla tulee kaikissa tilanteissa olla oikeus saada omistamaansa aluetta koskevat tiedot.

MTK kiirehtii myös salassa pidettävien tietojen luovuttamista maanomistajille ja toimijoille vastaavasti myös muiden lajien ja luontotietojen osalta.

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmää koskeva laki, 13 c §

Esitetyt muutokset eivät kaikilta osin palvele käytäntöä ja edistä salassa pidettävien tietojen tarkoituksenmukaista käyttöä hakkuuiden ja muiden metsätalouden toimenpiteiden suunnittelussa. Esitetyn uuden 13 c §:n mukaan metsänomistajan lukuun tai toimeksiannosta toimiva, esimerkiksi hakkuusuunnitelmaa tekevä metsänhoito-yhdistys, ei voisi luovuttaa salassa pidettäviä lajitietoja maanomistajalle. Voidakseen keskustella ko. tietojen hakkuulle aiheuttamista rajoitteista tai muun toimenpiteen toteuttamisen tavasta, toimijan tulisi ensin tarkistaa metsäkeskuksesta, onko myös maanomistajalle luovutettu kyseiset tiedot. Esityksen mukaan maanomistajan olisi tehtävä kirjallinen tiedonluovutuspyyntö metsäkeskukselle saadakseen tiedot. Vasta tämän jälkeen toimija ja maanomistaja voisivat yhdessä keskustella mahdollisesta hakkuualueen rajauksesta, toimenpiteen toteutustavasta jne. Nykymuodossaan pykälä myös estäisi hakkuuoikeuden haltijaa ja toimenpiteen suunnittelijaa välittämästä tietoa hakkuun toteuttajalle eli merkitsemästä kohdetta leimikkokarttaan, mikä on ristiriidassa metsälakiin esitetyn 10 c §:n velvoitteiden ja sitä koskevien lain perusteluiden kanssa.

MTK esittää, että 13 c § muutetaan muotoon: ”Poiketen siitä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n 2 momentissa säädetään, maanomistajaa, hakkuuoikeuden haltijaa ja sitä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, ei koske vaitiolovelvollisuus toisiaan kohtaan, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamista koskevasta asiasta, johon asianosaisen tiedonsaantioikeus on perustunut.”

Luonnonsuojelulaki

82 §:n häirintää koskevaa kansallista säännöstä lievennettäisiin metsä- ja maataloustoiminnan, tavanomaisen rakennustoiminnan sekä laitteen ja rakennuksen tarkoituksenmukaisen käyttämisen osalta vastaamaan lintudirektiivin sanamuotoa. MTK pitää esitettyä muutosta perusteltuna. Mikäli häirinnän kiello koskisi kaikkia lintulajeja riippumatta niiden yleisyydestä tai elinvoimaisuudesta, johtaisi tämä laajaan eri elinkeinotoimintojen keskeytymiseen usean kuukauden ajaksi.

Helsingissä huhtikuun 1. päivänä 2026

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Marko Mäki-Hakola

Metsäjohtaja